

Mattheus 13:20-21

“Maar die in steenachtige plaatsen bezaaid is, deze is degene, die het Woord hoort, en dat terstond met vreugde ontvangt; Doch hij heeft geen wortel in zichzelf, maar is voor een tijd; en als verdrukking of vervolging komt, omwille van het Woord, zo wordt hij terstond geergerd.”

Schijngeloof

1 de beproeving die het ontloopt

2 de beginselen die het heeft

3 de bekering die het mist

Gemeente,

Op 23 augustus begonnen we aan deze gelijkenis. Vanuit de overtuiging dat het gaat in de Bijbel om het geloof. Om Jezus Christus en het geloof in Hem. De rijkdom en de waarde daarvan. De oproep en de nodiging ertoe. Dat heb ik geprobeerd 11 ½ jaar lang centraal te stellen. Dat is ook de kracht van de prediking. Tegelijk had ik de overtuiging gekregen om ook aandacht te besteden aan wat deze gelijkenis nar voren brengt. Dat geloof is niet automatisch er. Is niet vanzelfsprekend. De gedachte dat wie luisteraar is ook wel gelovige zal zijn, is wel heel aantrekkelijk. De gedachte dat ieder die denkt dat hij gelooft ook wel echt zal geloven is heel geruststellend. Maar is misleidend en levensgevaarlijk. Blijf u dat altijd goed realiseren. Bijbelse prediking is eerlijke prediking. Ook eerlijk hierin dat niet alles wat geloof lijkt te zijn en zegt te zijn ook echt geloof is.

We stonden toen stil bij het zaad dat direct werd weggepikt door de vogels. Het schiet nooit wortel in de gedachten. Het brengt nooit tot geloof en bekering.

Vanmorgen is het nog lastiger. Heet gaat om zaad dat direct opkomt. Om mensen die het Woord direct met vreugde ontvangen. Maar zegt Jezus: het houdt geen stand, het gaat weer over, het was niet echt. Ik vind dit de moeilijkste preek.

Om twee redenen. De eerste met het oog op de Bijbel. Want de Bijbel spreekt vaak over de vreugde in het geloven, de vreugde in God. Zelfs over een onuitsprekelijke vreugde. En hier is het blijkbaar juist verkeerd: terstond met vreugde het Woord ontvangen. Hoe zit het nou met vreugde in de Bijbel?

De tweede reden waarom ik het moeilijk vind is met het oog op u en jullie. Van morgen moet ik, in navolging van Jezus, dus preken dat er een vreugde is die heel gevaarlijk is. Een vreugde en enthousiasme voor het geloof waarvan ik moet verkondigen: kijk maar uit dat je je niet bedriegt. Dat heeft de tijd tegen. Want hoeveel groeperingen zijn er niet die je direct zaligspreken en binnenhalen als je zegt dat je blij werd in de samenkomst. Nee, moet ik zeggen vanmorgen. Dat hoeft helemaal geen bewijs te zijn van geloof. Dat blije gevoel kan ook veroorzaakt zijn door het massale, door de muziek, door een verdraaid Evangelie. Dus: maak vreugde niet tot bewijs van geloof, je kunt jezelf ermee bedriegen.

1 de beproeving die het ontloopt

Want wat kan er gebeuren? Jezus zegt het en legt het uit. Dat zaad dat direct opkomt omdat het maar een heel dun laagje grond onder zich heeft, dat krijgt te maken met zonneschijn. En onder de hitte van de zon verschroeit het. En het verdord, want de wortels kunnen niet bij het water komen.

En Jezus legt het uit: als verdrukking of vervolging omwille van het Woord komt, Lucas noemt het verzoeking/beproeving, worden zij terstond geeergerd. We horen dus dat geloof altijd iets oproept. Dat kan aan de ene kant verdrukking zijn. En dat ziet op God. God beproeft geloof. We kunnen denken aan Job. Juist bij Job laat de Heere satan toe om hem enorm te plagen en te raken met rampspoed. We kunnen ook denken aan Hebreeën 12: dat God de gelovigen kastijdt. Dus juist de gelovigen erge dingen mee laat maken. En het tweede is het woord vervolging. Geloof roept ook iets op bij mensen. Onbegrip, smaad, haat, laster, tegenstand. Wat in landen als Indonesie en India en Pakistan veel erger is dan hier, maar hier is het ook en houd er rekening mee dat het erger kan worden. Dat je omwille van het Woord geen baan krijgt, geïsoleerd raakt, erbuiten valt.

En Jezus laat dus zien: daar moet je maar op rekenen. Op beproeving van het geloof. Door rampspoed en kastijding. En op vervolging omwille van het geloof, in welke vorm, subtiel of grof, dan ook. En dan zijn er mensen die leken te geloven, die in het begin blij en enthousiast ervoor wilden gaan, die zich ergeren. En ergeren betekent niet dat je Jezus een keer verloochent, dat je valt in zonde. Je ergeren betekent dat je iets krijgt van: als het zo moet hoeft het voor mij niet meer. Als God me zo behandelt of laat behandelen, dan hoeft het voor mij niet meer. Dan mij niet meer gezien.

In Bunyan's christenreis komt een man voor die 'Plooibaar' heet. Hij gaat net als Christen weg uit stad verderf. Hij loopt haast nog sneller dan christen. Dan komen ze beiden in poel moedeloosheid. Door allerlei gebeurtenissen worden ze moedeloos en worstelen ze in het moeras. Maar

Plooibaar krijgt maar één gedachte: eruit, eruit zo gauw mogelijk, terug naar de kant waar we vandaan kwamen. En hij worstelt zich uit het moeras van moedeloosheid en gaat terug, terug naar stad verderf. Je denkt toch zeker niet dat ik zo verder ga? Wie weet wat nog meer ons wacht! Terug. Als het zo moet, hoeft het voor mij niet.

Dat kan dus. Zo kan het dus. Dat je lijkt te geloven, maar in de beproeving van verdrukking of vervolging kies je gemak boven de strijd, kies je gelukkig leven boven moeite en hinder. Jezus zegt: dat kan, zo kun je het Woord gehoord hebben. Ook in Waarder.

Ooit zeiden de discipelen: Heere, ben ik het? We lezen dan dat als laatste Judas dat dan ook maar zegt: en ik het Heere. Ook dat doet hij na..... Bij de anderen kwam het uit hun hart: er de brui aan geven, o Heere, ik ben er niet te goed voor. Ik ben ertoe in staat. Ik vertrouw mezelf niet. Ik kan niet beloven: o, zoiets, zoiets dat kun je van mij toch niet verwachten...? Psalm 139:23,24 Doorgrond mij en ken mijn hart, zie of bij mij een schadelijke weg is en leid mij, leid Gij mij op de eeuwige weg.

Ja, en dat is geloof. Geloof is overgave. Dan wordt het geloof geoefend. Het ware geloof laat zich erdoor oefenen. Het schijngeloof is er gauw mee klaar: kom nou, daar moet je niet aan denken. Gewoon vanuit gaan dat het goed bij je zit. En niets van aantrekken. Het geloof neemt de vermaningen ter harte en keert ermee terug tot de Heere. Het schijngeloof wil er niet van weten. En toont daarin schijngeloof te zijn. Beproeft uzelf.

2 de beginselen die het heeft

Waarin zit hem dan het verschil? Tussen het geloof dat standhoudt, dat echt is, en het geloof dat er wel op lijkt maar het toch niet is. Waaraan kun je merken dat je wortels niet diep genoeg in de grond zitten maar op steenachtige plaatsen?

Dan wil ik met u en jullie verder doordenken over Gods bedoeling. We zagen dat God het geloof beproeft en laat beproeven. Hetzij door rampspoed, hetzij door vervolgingen. Waarom doet God dat? Waarom ontkomt geen enkel geloof daaraan?

Omdat het God te doen is om door die beproevingen ons Zijn beeld gelijkvormig te maken. Hebreeen 12. Opdat wij Zijn heiligheid deelachtig worden. Omdat God ons wil oefenen tot een heilig leven. Tot een afsterven aan de wereld en dit aardse leven en tot een leven voor de hemelse dingen en voor Zijn Koninkrijk. En daar is beproeving en verdrukking Gods middel voor. Om ons te onthechten aan het aardse en zeker aan de zonde, en ons te richten op het hemelse en op Zijn geboden.

En een tweede reden is kijk maar bij Job, dat God het doet, toelaat, opdat Zijn Naam verheerlijkt worde. Om de wereld en de duivel te laten zien: zie je wel: zoveel ben Ik voor Mijn kinderen waard! Ze hebben alles voor Mij over. En ze blijven toch staande en ze komen er toch doorheen want Ik ben hun God. En niets krijgt dat stuk. Zoveel ben Ik hen waard. Zoveel sterker ben Ik en is Mijn werk dan alles wat ertegenin komt. Opdat de wereld en de duivelen erkennen: Niemand is als God!

Daarom doet God dat, die beproevingen en vervolgingen. Om ons heiligheid te leren en tot eer van Zijn Naam. Dus dat betekent ten diepste: als mens ben ik er voor God. Voor Zijn eer en Naam. En niet dat God er is voor mij. Het ware geloof heeft geleerd: God is er niet voor mij, om mijn leven gelukkig te maken en makkelijk en voorspoedig. God is er niet om mij eer en roem te laten krijgen en een gevierd leven. Door mij gaven te geven die wat opvallen en door mij overal tussendoor te loodsen. Nee, maar ik ben er voor God. Voor Zijn Naam en eer. En mijn leven is er om door God zo geleid en bepaald te worden dat daardoor Zijn Naam wordt verheerlijkt en ik heilig leer leven. En ik de zonde leer bestrijden en verfoeien en uitbannen. Dat is wat geloof heeft geleerd en blijft leren.

Dat luister dus nauw. Wat voor Evangelie verkondigen wij en zoeken wij? Het is zo verleidelijk: een Evangelie waarin God het mij wat makkelijker maakt en mijn levensgeluk of eer waarborgen zal.

We kennen het welvaartsevangelie uit Amerika: als je God dient leef je voorspoedig, dan wordt het leven makkelijker en succesvoller. Dan wordt je minder ziek of eerder beter.

Er lijkt ook een Evangelie te zijn in Nederland waarin het vooral erom gaat dat ik me ontplooiën kan. Dat ik mezelf mag zijn. Waarin ik meer zielig ben dan schuldig. Waarin ik meer beklaagd wordt, dan aangeklaagd. Waarin het meer gaat over de gevolgen van de zonde, dan over de zonde zelf. Waarin het meer is: jezelf ontplooiën dan afsterven aan de zonde. Ik vrees daar wel eens voor als ik de verhalen in de Visie en in een blad als Eva lees dat we door zo'n Evangelie worden beïnvloed.

Een paar jaar geleden was er een evangelisatiecampagne in Bodegraven met borden waarop stond: God gelooft in jou. Over totale omkering gesproken: er is in God te geloven: je aan Hem toevertrouwen, op Hem bouwen. Maar dat God Zich aan ons toevertrouwt en op ons bouwt lees ik nergens in de Bijbel.

Voorbeelden van een Evangelie waar je zomaar blij van kan worden. Het geeft je een goed gevoel. Je wordt gewaardeerd door God, je krijgt

voorzicht op een gelukkig leven, je krijgt beloofd dat je innerlijk gezond word en jezelf mag zijn en dat God iets groots met je voorheeft. Dat voelt wel goed en geeft een blij gevoel. Een Evangelie waarbij God aansluit op mijn wensen, op mijn behoefte aan geluk en waardering en behoefte aan een leven zonder wonden.

En een geloof waarbij ik God nodig heb voor mijn wensen en mijn goede gevoel en aangenamer leven.

In Mattheus 7 lezen we van mensen aan de hemelpoort die denken dat zij in mogen gaan. Want Jezus heeft in onze straten geleerd en wij hebben in Jezus' Naam geprofeteerd en in Jezus Naam duivelen uitgeworpen en in Jezus Naam vele krachten gedaan. En ze menen in te mogen gaan. En Jezus antwoordt hen: Ik heb u nooit gekend, gaat weg van Mij gij die de ongerechtigheid werkt. De zonde was niet aangepakt, de ongerechtigheid was niet bestreden. Vlees en bloed waren gestreeld, maar het vlees was niet gekruisigd.

Gemeente, daar kun je beter nu achter komen dan straks! Daar kun je beter nu aan ontdekt worden dan straks. Gaat het in mijn leven om een God die er voor mij moet zijn? Of om mijn leven dat er voor God mag zijn?

Heeft het zaad van het Woord wortel geschoten? Dat betekent: is het Woord ingedaald in onze gedachten? Tot nadenken gezet over God, over de eeuwigheid, over de zonde, over kruisdragen, over Jezus, de Gekruisigde en Opgestane? De bron van het geloof is niet allereerst een gevoel, een blij gevoel, maar allereerst kennis. Kennis van de Waarheid. En die overdenken. De Bijbelse waarheid overdenken. Zonder kennis sta je bloot aan schijn geloof waar je direct een goed gevoel verkrijgt, maar dat niet gefundeerd is op de waarheid. Laat het Woord doordringen in onze gedachten. Tot overdenking en nadenken. Als ik dat oversla dan kan ik mezelf misleiden.

3 de bekering die het mist

De Bijbel spreekt daarom niet voor niets vaak met twee woorden: geloof en bekering. Het geloof in Jezus Christus houdt ook bekering in. Het geloof in Hem, Die omwille van de zonde leed en stierf. De vloek der zonde droeg en de wet vervulde en volbracht. Dat leert ons hoe God de zonde ziet: strafwaardig. Dat leert ons hoe Jezus heeft geleden. Dat leert ons wie wij mensen zijn: verloren en in zichzelf reddeloos. Dat leert ons wat het doel is van Gods werken: ons uit de zonde te verlossen. Dan schiet het zaad wortel, krijgt diepte van aarde.

Tot deze Jezus worden wij genodigd. Zondaren kom tot deze Jezus. Hij spreidt Zijn armen uit. En ontvangt zondaren, de grootste der zondaren.

Het geloof in Hem geeft vergeving én bekering, vernieuwing. Dat geloof in Hem dat doet leven om Gods Naam te verheerlijken en om ons leven te heiligen. Mijn leven is er voor Hem. Dat betekent dat God alles mag opeisen voor Zijn Naam en eer. Mijn levensgeluk, mijn vreugde die ik vind in mijn werk, mijn vriendschappen, mijn familie, mijn ontspanning. Dat komt op de 2^e plaats: als God het nodig heeft voor Zijn Naam dan is het Zijn goed recht om het me af te nemen.

Dat bedoelt Jezus in Lucas 14. Geloven is ook te vergelijken met het bouwen van een toren of het aangaan van een oorlog. Een toren bouwen, een huis bouwen. Dat doe je niet in een impuls. Nee, je rekent uit wat het kost, en wat het kost als je dit wel erbij doet of dat niet. Je zorgt voor financiering. Daar denk je over na, dat is geen gevoelsmatige opwelling.

En het aangaan van een oorlog. Dan denkt een koning wel eerst na of er kans van overwinning in zit. In de tijd van toen: hoeveel manschappen heb ik, en hoeveel de tegenstander. Wat voor wapens heb ik, en wat voor wapens heeft hij. Een koning ging niet doldriest ondoordacht een oorlog aan.

Denk zo eens na: wat is geloven eigenlijk? Wat is een leven van bekering? Wat is Jezus navolgen? Dat zal beproeving betekenen, verdrukking, vervolging. Vlees en bloed wel eens moeten verloochenen en mijn vlees kruisigen. Laat dat wortel schieten. Om je af te schrikken? Omdat Jezus liefst zo min mogelijk volgelingen heeft?

Nee, opdat je beseft: dat kan ik nooit vanuit mezelf! Dat is onmogelijk voor mij. Ik kan dat niet. Ik heb mezelf tegen. Ik raak aan de grond met al mijn vermeende krachten en voornemens, mijn weg loopt helemaal dood. O Heere Jezus, geef genade! O Heere Jezus, red mij! Omdat Jezus ware volgelingen wil. Zoveel mogelijk ware volgelingen. Die Hem nodig hebben. Die in Hem hun leven zoeken. Calvijn zegt ergens: de christelijke godsdienst is de godsdienst van het gebroken hart. Dat mijn hoop op grond van eigen kracht gebroken is, verbrijzeld. Dat mijn verwachting vanuit mezelf is neergeslagen en afgebrokkeld tot niets. Dat ik het leven zoek buiten mijzelf in Christus. De godsdienst van het verbroken hart.

Dat is geloof! Geloof dat geworteld is. In Hem! In Zijn Woord. En dat geloof blijft. Dat geloof is vrucht van de Geest en dus blijvend. Als er vervolging komt of beproeving dan houdt dit geloof het uit. Dit wetende dat de beproeving van het geloof lijdzaamheid werkt. Volharding. Eronder blijven letterlijk. Onder de last, onder het kruis blijven. Want wat de Geest werkt dat krijgt de duivel, dat krijgen mensen niet stuk. Dat geloof kan wel in zonden vallen, denk aan Petrus, maar dat wordt weer opgericht, dat keert weer terug met berouw en schaamte. Met vertrouwen en verwachting van Hem! En door

de beproevingen heen wordt dat geloof gelouterd en geheiligd. Tot eer van Zijn Naam. En je leert hoe langer hoe dieper: niet door mijn kracht, maar door Hem. Die bekering gaat een leven lang door. Een heel geloofsleven lang afsterven aan de verwachting van mezelf. En steeds meer toenemen in afhankelijkheid van Hem. Hem steeds meer nodig krijgen, Hem steeds meer ook voor kleine dinge nodig krijgen.

Dat geloof geeft vreugde. Vreugde in God. Vreugde in Jezus. Een vreugde die niet gegrond is op voorspoed, op geluk, op blije momenten die ik mee mag maken. Dat kan erbij komen. Maar de vreugde is gebaseerd op Wie God is in Jezus Christus. Vreugde in Hem, Die als Borg en Middelaar van mij wegneemt wat ik heb: zondes Schuld en vloek. Die als Hoofd mij geeft wat ik mis: eeuwig leven en de Heilige Geest. Die mij geeft het uitzicht op een nieuwe hemel en een nieuwe aarde waar gerechtigheid woont. Waar Gods Naam verheerlijkt wordt en waar ik heilig Hem zal mogen en kunnen dienen. Vreugde in God die in Jezus Christus dit voor mij bereid heeft.

En die vreugde die kan juist in beproeving en verdrukking zo verdiepen. Juist dan als ik wordt beproefd laat de Heere soms zo merken: Ik heb je liefgehad met eeuwige liefde, Ik voor u, en Ik woon in u, en heb een erfenis voor u. En de vreugde verdiept zich juist in tijden van moeite en kruisdragen. Al wordt mijn vlees gekruisigd en mijn vlees en bloed pijn gedaan. Toch: verheugd in God! De omgang van Hem met mij en mij met Hem geeft mij zoveel vreugde. Voorsmaak van de hemel.

En dan is de hemel de plaats waar Gods Naam alle eer ontvangt en ik eindelijk volmaakt heilig mijn God mag dienen en verheerlijken.

Waar geloof bereid je daar op voor.

Maar geloof dat geen diepte van aarde heeft, dat het vlees niet leert kruisigen, dat losstaat van bekering, dat God nodig heeft voor zichzelf. Waak daartegen. Het is schijn. Het houdt geen stand.

Amen